

Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej

INFORMATOR

**DOTYCZĄCY REALIZACJI PRZEZ GMINĘ ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z
RZĄDOWEGO PROGRAMU DLA RODZIN WIELODZIETNYCH ORAZ Z
ROZPORZĄDZENIA W SPRAWIE SZCZEGÓŁOWYCH WARUNKÓW
REALIZACJI RZĄDOWEGO PROGRAMU DLA RODZIN WIELODZIETNYCH**

KARTA DUŻEJ RODZINY
rodzina.gov.pl

Warszawa, dnia 10 czerwca 2014 r.

W dniu 27 maja 2014 r. Rada Ministrów podjęła uchwałę nr 85 w sprawie ustanowienia rządowego programu dla rodzin wielodzietnych (M.P. poz. 430), zwanego dalej „programem”, oraz przyjęła rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 maja 2014 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu dla rodzin wielodzietnych (Dz. U. poz.755), zwane dalej „rozporządzeniem”.

CEL

Celem programu jest podjęcie działań na rzecz rodzin wielodzietnych, zarówno przez właściwych ministrów, jak i przez inne podmioty, w tym niepubliczne, które mogą zapewnić rodzinom wielodzietnym szczególne uprawnienia w ramach prowadzonej działalności. Należy podkreślić, że program ma zasięg **ogólnokrajowy**, zatem adresowany jest do członków rodzin wielodzietnych bez względu na ich miejsce zamieszkania.

BENEFICJENCI

Beneficjentami programu są członkowie rodziny wielodzietnej, bez względu na jej dochód:

- 1) rodzic (rodzice) oraz jego małżonek mający na utrzymaniu co najmniej troje dzieci w wieku do ukończenia 18. roku życia, w przypadku, gdy dziecko uczy się w szkole lub szkole wyższej – do ukończenia 25. roku życia, natomiast bez ograniczeń wiekowych – w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności,
- 2) rodzic zastępczy (rodzice zastępczy) lub osoba (osoby) prowadząca rodzinny dom dziecka,
- 3) dziecko – w tym dziecko, nad którym rodzic sprawuje rodzinną pieczę zastępczą oraz pełnoletni wychowanek rodzinnej pieczy zastępczej, pozostający w dotychczasowej rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka na zasadach określonych w art. 37 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 135, z późn. zm.).

KARTA

Dokumentem identyfikującym członków rodziny wielodzietnej jest Karta Dużej Rodziny, zwana dalej „Kartą”, wydawana bezpłatnie na wniosek członka rodziny

wielodzietnej **przez wójta (burmistrza lub prezydenta miasta) właściwego ze względu na miejsce zamieszkania członka rodziny wielodzietnej. Oznacza to, że na wójta nałożony został obowiązek weryfikacji, czy danej rodzinie przysługują uprawnienia.** Karta będzie dokumentem zindywidualizowanym. Karta zawierała będzie m. in. swój numer, który nadawał będzie wójt właściwy ze względu na miejsce zamieszkania członka rodziny wielodzietnej. Zmiana zawartych w Karcie danych wymagać będzie wydania nowej Karty. W przypadku uczących się dzieci w wieku powyżej 18. roku życia i osób pozostających w dotychczasowej rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka Karta będzie ważna wraz z dokumentem potwierdzającym pobieranie nauki w szkole lub szkole wyższej.

W przypadku zgubienia, kradzieży Karty lub jej utracenia w inny sposób, **na wniosek członka rodziny wielodzietnej, wójt (burmistrz lub prezydent miasta) wyda duplikat Karty. Wydanie duplikatu Karty podlegać będzie opłacie w wysokości 8,76 zł. W uzasadnionych przypadkach wójt będzie mógł nie pobierać tej opłaty.**

Rodzicom oraz małżonkowi rodzica Karta będzie wydawana na czas nieokreślony. W przypadku dzieci należy wziąć pod uwagę ograniczenia wiekowe, pozostawanie w rodzinnej pieczy zastępczej, kontynuowanie nauki lub konieczność posiadania przez nie określonego stopnia niepełnosprawności. Zatem Karta będzie wydawana w przypadku dziecka:

- 1) małoletniego – do ukończenia 18. roku życia;
- 2) pełnoletniego – odpowiednio do końca roku szkolnego lub akademickiego, w którym planowane jest ukończenie nauki w danej placówce, zgodnie z terminem wskazanym w zaświadczeniu ze szkoły lub szkoły wyższej o planowanym terminie ukończenia nauki w danej placówce, nie dłużej jednak niż do ukończenia 25. roku życia;
- 3) legitymującego się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności, w wieku powyżej 18. roku życia – na okres ważności orzeczenia;
- 4) umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej – na czas umieszczenia w danej rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka;
- 5) w wieku powyżej 18. roku życia pozostającego w dotychczasowej rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka na zasadach określonych w art. 37 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – odpowiednio do końca roku szkolnego lub akademickiego,

w którym planowane jest ukończenie nauki w danej placówce, zgodnie z terminem wskazanym w zaświadczeniu ze szkoły lub szkoły wyższej o planowanym terminie ukończenia nauki w danej placówce, nie dłużej jednak niż do ukończenia 25. roku życia.

Po upływie wyżej wskazanych terminów członek rodziny wielodzietnej będzie mógł wystąpić ponownie z wnioskiem o przyznanie Karty, pod warunkiem, że będzie spełniał warunki uprawniające do korzystania z programu.

WNIOSEK

Wzór wniosku o przyznanie Karty oraz wydanie jej duplikatu określa załącznik nr 2 do rozporządzenia. Upoważniony członek rodziny wielodzietnej będzie mógł wnosić o przyznanie Karty dla pozostałych członków rodziny. W tym zakresie zastosowanie znaleźć może art. 33 § 4 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r. poz. 267, z późn. zm.), na mocy którego w sprawach mniejszej wagi organ administracji publicznej może nie żądać pełnomocnictwa, jeśli pełnomocnikiem jest członek najbliższej rodziny lub domownik strony, a nie ma wątpliwości co do istnienia i zakresu upoważnienia do występowania w imieniu strony.

Ponieważ wniosek o przyznanie Karty oraz wniosek o wydanie duplikatu Karty składa się w gminie właściwej ze względu na miejsce zamieszkania członka rodziny wielodzietnej, w sytuacji gdy członkowie rodziny wielodzietnej mają miejsce zamieszkania w różnych gminach, każdy członek powinien złożyć wniosek o przyznanie Karty (wydanie jej duplikatu) w gminie właściwej dla swojego miejsca zamieszkania.

W przypadku zbiegu uprawnień do korzystania z programu członkowi rodziny wielodzietnej przysługiwać będzie jedna Karta. Oznacza to, że w przypadku gdy o Kartę będzie ubiegać się osoba, w wieku 24 lat, która sama jest rodzicem trojga dzieci, a jednocześnie kontynuuje naukę w szkole wyższej i pozostaje jeszcze na utrzymaniu rodziców, będzie jej przysługiwać jedna Karta. W takiej sytuacji zasadne jest uznanie tej osoby, w procedurze przyznawania Karty, za rodzica.

Składając wniosek trzeba będzie okazać oryginały lub odpisy dokumentów potwierdzających stanowienie rodziny wielodzietnej. Oznacza to, że członek rodziny wielodzietnej ubiegający się o przyznanie uprawnień będzie zobowiązany do pokazania oryginałów lub odpisów dokumentów, a osoba przyjmująca wniosek jedynie potwierdza, że dokumenty zostały okazane i nie gromadzi ich kopii.

Okazanie dokumentów przez wnioskodawcę nie będzie wymagane w przypadku, gdy wójt (burmistrz lub prezydent miasta) będzie mógł bezpłatnie we własnym zakresie uzyskać dane niezbędne do ustalenia prawa do korzystania z programu za pomocą urządzeń teletransmisji danych (np. jeżeli istnieje możliwość skorzystania z bazy PESEL).

W sprawach dotyczących ustalenia prawa do korzystania z programu nie będzie przeprowadzany rodzinny wywiad środowiskowy określony w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r. poz. 182, z 2012 r. poz. 1544 i 1548 oraz z 2013 r. poz. 509).

ZACHOWANIE/UTRATA UPRAWNIENÍ

Rodzic, który nabył uprawnienia wynikające z programu, nie traci tych uprawnień, chyba że sąd odebrał mu władzę rodzicielską lub ją ograniczył przez umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej. Utrata przez rodzica uprawnień wynikających z programu nie następuje, jeżeli sąd nie odebrał mu władzy rodzicielskiej lub jej nie ograniczył przez umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej w stosunku do co najmniej trojga dzieci. Sytuacja taka może mieć miejsce np. w przypadku, gdy rodzic ma na utrzymaniu sześcioro (i więcej) dzieci, a sąd umieścił w pieczy zastępczej troje z nich. Wówczas rodzic zatrzymuje pełnię władzy rodzicielskiej w stosunku do trojga dzieci. Małżonek rodzica, niebędący rodzicem, który nabył uprawnienia wynikające z programu, nie traci tych uprawnień, chyba że uprawnienia utracił rodzic lub małżeństwo z rodzicem zostało unieważnione lub rozwiązane przez rozwód.

Dziecko zachowa uprawnienia do korzystania z programu mimo zmniejszenia liczby dzieci wchodzących w skład rodziny wielodzietnej do ukończenia wieku uprawniającego do korzystania ze szczególnych uprawnień przyznanych na podstawie programu (np. w rodzinie wielodzietnej jest troje dzieci w wieku 10, 12 i 24 lata. W momencie gdy najstarsze dziecko ukończy 25. rok życia, pozostałe dwoje dzieci nie traci uprawnień). Ponadto, w przypadku, gdy pełnoletnie dziecko będzie kontynuować naukę w szkole lub szkole wyższej, uprawnienia wynikające z programu będą przysługiwać odpowiednio do końca roku szkolnego lub akademickiego, w którym planowane jest ukończenie nauki w danej placówce, zgodnie z terminem wskazanym w zaświadczeniu ze szkoły lub szkoły wyższej o planowanym terminie ukończenia nauki w danej placówce. Natomiast w przypadku gdy po ukończeniu nauki w szkole ponadgimnazjalnej, dziecko zostałoby przyjęte w tym samym roku kalendarzowym na studia wyższe, uprawnienia będą mu przysługiwać również

we wrześniu. W obu wskazanych przypadkach, uprawnienia do korzystania z programu nie będą jednakże przysługiwać dłużej niż do ukończenia przez dziecko 25. roku życia.

Po złożeniu wniosku, a przed wydaniem Karty, wystąpienie zmian mających wpływ na uprawnienie do korzystania z programu po stronie jednego z członków rodziny wielodzietnej (np. w momencie złożenia wniosku jedno z dzieci ma 24 lata i kontynuuje naukę, ale w momencie wydania karty ukończy 25. rok życia), nie będzie miało wpływu na zachowanie uprawnień przez pozostałych członków rodziny wielodzietnej do korzystania z programu, którzy nadal spełniać będą przesłanki określone w rozporządzeniu (Karta zostanie im wydana).

Na członka rodziny wielodzietnej został nałożony obowiązek niezwłocznego powiadomienia wójta (burmistrza lub prezydenta miasta) o wystąpieniu zmian mających wpływ na uprawnienie do korzystania z programu, o czym zostanie poinformowany w momencie wydawania Karty.

W przypadku stwierdzenia utraty uprawnień – Karta podlegać będzie zwrotowi.

SAMORZĄDOWE PROGRAMY DLA RODZIN WIELODZIETNYCH

Jeżeli w gminie został wprowadzony samorządowy program przyznający uprawnienia rodzinom wielodzietnym, gmina może wykorzystać Kartę, jako dokument potwierdzający uprawnienie do korzystania z wprowadzonych w gminie uprawnień dla rodzin wielodzietnych. W takiej sytuacji, w gminnej uchwale przyznającej uprawnienia rodzinom wielodzietnym, powinny zostać zawarte regulacje stanowiące, że Karta potwierdza prawo do korzystania z uprawnień przyznanych rodzinom wielodzietnym przez samorząd. Jeśli gmina zdecyduje, że sama drukuje samorządowe karty, wówczas członkowie rodziny wielodzietnej posługują się Kartą Dużej Rodziny przy korzystaniu z uprawnień wprowadzonych programem rządowym oraz kartą samorządową przy korzystaniu z uprawnień lokalnych.

KROKI JAKIE POWINNA PODJĄĆ GMINA

1. Wybór podmiotu realizującego zadanie – gmina powinna **wyznaczyć jednostkę organizacyjną**, która będzie realizowała zadania wynikające z rozporządzenia (rozporządzenie nie przewiduje żadnych ograniczeń w tym zakresie, aczkolwiek zalecane byłoby, aby w miarę możliwości, zadanie to realizowane było w urzędach gmin). **Wójt (burmistrz lub prezydent miasta) do przyznania Karty może upoważnić – w formie**

pisemnej, swojego zastępcę, pracownika urzędu albo kierownika jednostki organizacyjnej gminy, a także inną osobę na wniosek kierownika tej jednostki do przyznania Karty. Zasadnym wydaje się poinformowanie przez gminę, w sposób zwyczajowo przyjęty w danej gminie, członków rodzin wielodzietnych o miejscu, w którym mogą składać wnioski.

2. Wybór sposobu realizacji zadania – sugeruje się elastyczne rozwiązania dotyczące powierzenia zadań osobom, które będą obsługiwać wnioski, np. zlecenie w oparciu o umowę o świadczenie usług, albo wypłacając pracownikom dodatek zadaniowy. Oszacowano, że realizacja wniosków jednej rodziny 5 osobowej trwa ok. 45 min.

Sposób finansowania – Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej przygotowało propozycję podziału środków dla poszczególnych gmin do końca roku budżetowego - 2014 oraz poinformowało wojewodów o konieczności wystąpienia z wnioskiem do Ministerstwa Finansów o przekazanie odpowiednich kwot środków finansowych. Rozliczenie przekazanych dotacji nastąpi pod koniec roku za pośrednictwem wojewodów. Niewykorzystana dotacja podlega zwrotowi.

3. Wprowadzenie zmian w budżecie samorządu.

Gmina otrzyma środki na realizację zadania w:

część 85/2-32 - województwo,

dział 852 – Pomoc społeczna,

rozdział 85295 – Pozostała działalność,

§ 2010 - Dotacje celowe przekazane z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie (związkom gmin) ustawami.

OBSŁUGA WNIOSKU PRZEZ GMINĘ

Obsługa wniosku będzie polegać na:

- 1) przyjęciu wniosku;
- 2) analizie dokumentów wymaganych przy ubieganiu się o przyznanie Karty (**należy podkreślić, że przyznanie Karty nie wymaga wydania decyzji administracyjnej**);
- 3) wprowadzeniu danych członków rodziny do systemu;
- 4) udzieleniu informacji na temat zasad przyznawania Karty - w **momencie wydania Karty pracownik będzie zobowiązany do wskazania strony internetowej urzędu**

obsługującego ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, na której zamieszczony zostanie wykaz uprawnień przysługujących na podstawie programu. Ponadto konieczne będzie ogłaszanie aktualnego wykazu uprawnień w drodze obwieszczenia lub w inny zwyczajowo przyjęty w danej gminie sposób publicznego ogłaszania;

- 5) wydawaniu decyzji administracyjnej w przypadku **odmowy** wydania Karty;
- 6) wypełnianiu obowiązków sprawozdawczych - sprawozdania z realizacji programu zawierają informacje dotyczące w szczególności:
 - a) liczby wydanych Kart,
 - b) liczby rodzin wielodzietnych korzystających z programu,
 - c) liczby dzieci wchodzących w skład rodzin wielodzietnych korzystających z programu,
 - d) wydatków poniesionych na realizację programu.

Wójt przekazuje wojewodzie sprawozdania z realizacji programu za okres od dnia 16 czerwca 2014 r. do dnia 31 sierpnia 2014 r. - w terminie do dnia 10 września 2014 r. oraz za okres od dnia 1 września 2014 r. do dnia 31 grudnia 2014 r. - w terminie do dnia 15 stycznia 2015 r. Wojewoda przekazuje zbiorcze sprawozdania z realizacji programu ministrowi właściwemu do spraw zabezpieczenia społecznego za okres od dnia 16 czerwca 2014 r. do dnia 31 sierpnia 2014 r. - w terminie do dnia 15 września 2014 r. oraz za okres od dnia 1 września 2014 r. do dnia 31 grudnia 2014 r. - w terminie do dnia 31 stycznia 2015 r.

OBOWIĄZAKI MINISTRA WŁAŚCIWEGO DO SPRAW ZABEPIECZENIA SPOŁECZNEGO

Do zadań ministra jako koordynatora programu należy w szczególności:

- 1) zamieszczanie na stronie internetowej urzędu obsługującego ministra wykazu uprawnień dla rodzin wielodzietnych oraz podmiotów je przyznających,
- 2) prowadzenie, w szczególności za pomocą środków masowego przekazu, kampanii informacyjnej na rzecz rodzin wielodzietnych,
- 3) zawieranie umów z podmiotami innymi niż instytucje zgłoszone przez właściwych ministrów przystępującymi do programu,
- 4) zapewnienie produkcji blankietów Kart, **personalizacji blankietów Kart oraz dystrybucji Kart, w tym poprzez zlecenie zadania innemu podmiotowi,**

- 5) **zapewnienie systemu teleinformatycznego**, za pomocą którego wykonywane są czynności związane z realizacją programu.

SYSTEM TELEINFORMATYCZNY

Aby ułatwić gminom przekazywanie danych niezbędnych do wydruku Kart, gminom zostanie dostarczony system teleinformatyczny zapewniany przez podmiot, który będzie produkować blankiety Kart, personalizować blankiety Kart oraz dystrybuować Karty. **Do dnia 16 czerwca 2014 r. podmiot ten dostarczy do gmin „bezpieczną kopertę” z loginem umożliwiającym dostęp do aplikacji i wskazówki dalszego postępowania.**

System pozwoli na teletransmisję danych członków rodzin wielodzietnych zawartych we wnioskach o przyznanie Karty/wydanie duplikatu Karty. Dane będą wprowadzane ręcznie po zalogowaniu się do systemu – sesja wygasa po 10 min., co oznacza, że po tym okresie dane zostaną utracone. System pozwala zapisać dane, jeśli zostały wprowadzone informacje o co najmniej 4 osobach w rodzinie: jednego rodzica i trójki dzieci. Takie dane można następnie edytować bądź dopisywać pozostałych członków rodziny.

Po zapisaniu danych należy złożyć zamówienia na wydruk Kart, a następnie śledzić informacje o fazie realizacji zamówienia. System po wprowadzeniu rodziny generuje numer Karty.

FINANSOWANIE PROGRAMU

Realizacja programu przez gminę jest zadaniem zleconym z zakresu administracji rządowej finansowanym z budżetu państwa.

Gminy mogą zawierać porozumienia międzygminne w sprawie powierzenia zadań wynikających z realizacji programu.

Uprawnienia, które zostaną przyznane rodzinom wielodzietnym przez instytucje podległe właściwym ministrom, będą finansowane z budżetów tych instytucji lub budżetów dysponentów właściwych części budżetowych, natomiast uprawnienia przyznane przez podmioty przystępujące do programu na podstawie u mowy – z budżetu tych podmiotów.

PRZYSTĄPIENIE DO PROGRAMU PODMIOTÓW INNYCH NIŻ INSTYTUCJE ZGŁOSZONE PRZEZ MINISTRÓW

Przystąpienie do programu podmiotów innych niż instytucje zgłoszone przez właściwych ministrów będzie następowało na podstawie umów zawieranych z ministrem

właściwym do spraw zabezpieczenia społecznego. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego będzie mógł zawrzeć z wojewodami porozumienia w sprawie zawierania umów, a także zlecić zawieranie umów organizacjom pozarządowym.

Instytucja podlegała właściwemu ministrowi zapewniająca rodzinom wielodzietnym uprawnienia na podstawie niniejszego programu oraz podmiot, który przystąpił do programu uzyska prawo do posługiwania się znakiem „Tu honorujemy Kartę Dużej Rodziny”. Znak ten będzie mógł być wykorzystywany w szczególności w materiałach reklamowych lub informacyjnych.

Wykaz uprawnień przyznanych przez wszystkie podmiot uczestniczące w programie zamieszczony będzie na stronie internetowej Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej. Wykaz ten będzie bieżąco aktualizowany.

KONTAKT

Korespondencję prosimy kierować na adres:

Departament Polityki Rodzinnej
Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej
ul. Nowogrodzka 1/3/5
00-513 Warszawa

e- mail: info@mpips.gov.pl

Informacje telefoniczne będą udzielane w godzinach 10:00-12:00 pod następującymi numerami:

1. Aleksandra Brodzka – Jędrzejczak	22 529-06-69
2. Ewa Kidyba	22 529-06-67
3. Magdalena Kolega	22 529-06-83
4. Agata Gago – w sprawach informatycznych	22 661-18-32